

Πανελλήνιο
Σχολικό Δίκτυο

Υπουργείο Παιδείας & Θρησκευμάτων
Πολιτισμού και Αθλητισμού

Ασφάλεια στο Διαδίκτυο

Το αντίδοτο στην “πληροφορύπανση”

<http://internet-safety.sch.gr>

- **Θεμελιώδεις Αρχές (αναφορικά με τους μαθητές):**
 - Τα παιδιά έχουν το δικαίωμα της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητάς τους.
 - Αποτελεί **υποχρέωση** της οικογένειας και του σχολείου η προστασία των παιδιών από την έκθεσή τους σε επιβλαβές περιεχόμενο στο Διαδίκτυο.
- Διαδικτυακή κοινωνία : αντανάκλαση της πραγματικής κοινωνίας.
- Σε 2-3 χρόνια το ~90% των συναλλαγών θα πραγματοποιείται με ψηφιακό τρόπο.
- Όχι στην “πληροφορύπανση” ούτε και στη «δαιμονοποίηση» του Διαδικτύου! Το Διαδίκτυο είναι ένα αγαθό για όλους !
- Για την αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεων του Διαδικτύου απαιτείται η **συνεργασία:**
 - Πολιτείας
 - Σχολείων
 - Σχολικών δικτύων
 - Επισκεπτών Διαδικτύου
 - Γονέων
 - Εταιρειών παροχής Διαδικτύου
 - Δημιουργών σελίδων περιεχομένου
 - Δικαιοσύνης και αστυνομίας

- ❑ Καθένας μπορεί να «ανεβάσει» υλικό (κείμενα, εικόνες, μουσική, βίντεο, κλπ) στο Διαδίκτυο
- ❑ Δεν υπάρχει επίπεδο ελέγχου του περιεχομένου που δημοσιεύεται στο Διαδίκτυο στο επίπεδο του πρωτογενούς υλικού.
- ❑ Δεν έχει εφαρμοστεί μέχρι τώρα σε γενικευμένη μορφή ένα σύστημα που να προειδοποιεί για το είδος του περιεχομένου.
- ❑ Τα παιδιά έχουν πρόσβαση σε μεγάλες ποσότητες πληροφορίας από διεθνείς πηγές, που πριν δεν ήταν διαθέσιμες σε αυτά.
- ❑ Τα παιδιά μπορούν να επικοινωνούν και να συζητούν με ένα διεθνές και κατά το μεγαλύτερο βαθμό άγνωστο ακροατήριο.
- ❑ Το Διαδίκτυο δεν περικλείεται στα όρια των χωρών.

Όλα αυτά δημιουργούν αγωνία στην κοινωνία και ειδικά στους γονείς.

- Όλες μαζί αυτές οι προκλήσεις αφήνουν τα παιδιά εκτεθειμένα σε μη ασφαλείς ψηφιακούς ρύπους, όπως το άσεμνο και βίαιο περιεχόμενο, τον κυβερνοεκφοβισμό, και τον εθισμό στο Διαδίκτυο. Ορίζουμε αυτούς τους ψηφιακούς ρύπους ως «πληροφορύπανση» (από το αγγλικό «infollution»)
- **Η λέξη «πληροφορύπανση» είναι μια νέα λέξη που συνδυάζει τις λέξεις «πληροφορίες» και «ρύπανση» για να σημάνει τα αρνητικά, τις ρυπογόνες παρενέργειες της πληροφορικής επανάστασης [Orman, (1984)]**
- Όπως και η ρύπανση στο φυσικό μας κόσμο, έτσι και η «πληροφορύπανση» στον ψηφιακό κόσμο μας είναι ένα ακούσιο υποπροϊόν της υπερβολικής και ανεξέλεγκτης χρήσης των πηγών.

Η ρύπανση από πληροφορίες θεωρείται ως το ισοδύναμο της περιβαλλοντικής ρύπανσης. Μερικοί συγγραφείς ισχυρίζονται ότι είμαστε αντιμέτωποι με μια κρίση υπερφόρτωσης πληροφοριών παγκοσμίως διαστάσεων, στην ίδια κλίμακα των απειλών που αντιμετωπίζουμε από το περιβάλλον.

Δυνητικά επιβλαβές περιεχόμενο (για ανήλικους)

Υπουργείο Παιδείας & Θρησκευμάτων
Πολιτισμού και Αθλητισμού

Δικτυακοί τόποι και εφαρμογές του Διαδικτύου που περιέχουν:

- ❑ Πορνογραφία και ειδικά παιδική
- ❑ Τυχερά παιχνίδια
- ❑ Προπαγάνδα ναρκωτικών και αλκοόλ
- ❑ Προπαγάνδα υπέρ του ρατσισμού
- ❑ Προπαγάνδα βίας, μίσους και επιθετικής συμπεριφοράς
- ❑ Προπαγάνδα προμήθειας και χρήσης όπλων
- ❑ Διαφημιστικό υλικό
- ❑ Πληροφορίες για παραβιάσεις ασφαλείας υπολογιστικών συστημάτων και για κωδικούς πρόσβασης σε προγράμματα χωρίς νόμιμη άδεια
- ❑ Ανεξέλεγκτη επαφή με ενήλικους (που συνήθως υποδύονται ότι είναι ανήλικοι)
- ❑ Κινητή τηλεφωνία

Οι πιθανοί τρόποι έκθεσης των ανήλικων σε επιβλαβές ή/και παράνομο περιεχόμενο είναι πολλοί:

- ❑ Υπηρεσίες πρόσβασης σε περιεχόμενο (web):
 - Εμπορικές και προσωπικές ιστοσελίδες
- ❑ Υπηρεσίες επικοινωνίας:
 - Newsgroups, Chat και Bulletin boards
 - E-mail (spam, viruses)
 - Instant Messaging (π.χ. ICQ, MSN, Skype, κλπ)
- ❑ Υπηρεσίες «Κοινωνικής Δικτύωσης»
 - MySpace, Hi5, Facebook, κλπ
- ❑ Ηλεκτρονικό Εμπόριο:
 - Υπηρεσίες ηλεκτρονικού εμπορίου
 - Ηλεκτρονική διαφήμιση

- Ορισμός πολιτικών **Αποδεκτής Χρήσης Διαδικτύου**.
- Ανάπτυξη και λειτουργία φίλτρων, που αποτρέπουν την πρόσβαση σε ιστοσελίδες (web) :
 - με πορνογραφικό περιεχόμενο,
 - με τυχερά παιχνίδια,
 - που προωθούν τα ναρκωτικά ή το αλκοόλ,
 - τη βία, το μίσος, την επιθετική συμπεριφορά και τον ρατσισμό.
- Διαρκής ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της σχολικής κοινότητας και των γονέων (ηλεκτρονικό περιοδικό, ημερίδες, κλπ).
- Δημιουργία θετικής αντιπρότασης - αξιόλογο περιεχόμενο - καλές πρακτικές: **internet-safety.sch.gr**
- Συνεργασία με ειδικές δράσεις για την ασφάλεια στο Διαδίκτυο (Safeline, SaferInternet, Μονάδα Εφηβικής Υγείας, Ομπρέλα).
- Συνεργασία με τις αρχές ασφάλειας (αν απαιτηθεί).

Ο ρόλος του Σχολικού Δικτύου

- ❑ Το ΠΣΔ μέσω του ανανεωμένου κόμβου <http://internet-safety.sch.gr> αποσκοπεί στο να βοηθήσει τα σχολεία να διαχειριστούν σωστά τη μετάβαση στα νέα συστήματα και τους μαθητές να κατανοήσουν πως να αντιμετωπίζουν τους νέους κινδύνους.
- ❑ Οι μαθητές θα πειραματιστούν, με τη συνδρομή των εκπαιδευτικών τους, ενώ όμως η εμπιστοσύνη και ο ενθουσιασμός τους για τη χρήση του Διαδικτύου μπορεί να είναι υψηλή, η κατανόηση των κινδύνων μπορεί να είναι χαμηλή.
- ❑ Τα σχολεία πρέπει να επικεντρωθούν σε ένα μοντέλο ενδυνάμωσης της ασφαλούς πλοήγησης, οπλίζοντας τα παιδιά με τις δεξιότητες που χρειάζονται για να χρησιμοποιήσουν το Διαδίκτυο με ασφάλεια και υπευθυνότητα, τόσο στο σχολείο όσο και στο σπίτι.

Το site **Ασφάλεια στο Διαδίκτυο** φιλοδοξεί να συντελέσει στην έναρξη μίας δημιουργικής διαδικασίας που αφορά μαθητές, εκπαιδευτικούς και γονείς για τη διαμόρφωση ενός πλαισίου με περιεχόμενο:

- Σαφείς **πολιτικές** Αποδεκτής Χρήσης Διαδικτύου.
- Οδηγίες για την ελαχιστοποίηση του **κυβερνοεκφοβισμού**.
- Ασφαλής και υπεύθυνα **online συμπεριφορά** ώστε να μην τίθεται σε κίνδυνο η ασφάλεια των μαθητών και του εκπαιδευτικού προσωπικού.
- Ορθολογική χρήση των εργαλείων **κοινωνικής δικτύωσης**, με διασφάλιση κανονιστικού πλαισίου π.χ. για προσωπικά δεδομένα, ακατάλληλα σχόλια ή περιεχόμενο.
- Οδηγίες **ασφαλούς πλοήγησης** στο Διαδίκτυο για μαθητές, εκπαιδευτικούς, γονείς και κηδεμόνες.
- Σεβασμό της **πνευματικής ιδιοκτησίας** στο ψηφιακό περιεχόμενο και την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Κοινότητα εκπαιδευτικών internet-safety

Υπουργείο Παιδείας & Θρησκευμάτων
Πολιτισμού και Αθλητισμού

Εφόσον έχετε λογαριασμό στο ΠΣΔ, μπορείτε να γίνετε μέλος της online κοινότητας **Ασφάλεια στο Διαδίκτυο**, αντικείμενο της οποίας είναι η συζήτηση και η ανταλλαγή απόψεων σε θέματα ασφαλούς πρόσβασης των μαθητών στο διαδίκτυο, η προβολή καλών πρακτικών, η παροχή οδηγιών, συμβουλών και η ευαισθητοποίηση εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων για θέματα ασφαλούς διαδικτύου.

Οδηγίες Καλής Χρήσης Διαδικτύου 1/2

- ❑ Τα μηνύματα Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου και οι πληροφορίες που αποστέλλετε με οποιοδήποτε τρόπο σε άλλους χρήστες του Διαδικτύου δεν πρέπει:
 - να προσβάλλουν τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις διάφορες μειονότητες
 - να σχετίζονται με παράνομες πράξεις
 - να έχουν υβριστικό χαρακτήρα ή διαφημιστική χροιά
 - να τους προσβάλλουν, αλλά να ακολουθούν τους νόμους, τα χρηστά ήθη και τα ήθη χρήσης του Διαδικτύου
- ❑ Ελέγχετε προσεκτικά το περιεχόμενο των μηνυμάτων σας για την απομάκρυνση ιών ή άλλων στοιχείων που μπορεί να βλάψουν άλλους χρήστες του Διαδικτύου.
- ❑ Χρησιμοποιείτε υπολογιστή με λογισμικό προστασίας από τους ιούς (antivirus), το οποίο να είναι ενεργό και ανανεώνεται αυτόματα με τους νέους ιούς από τον κατασκευαστή του.

Αποφεύγετε να διακινείτε δικτυακούς τόπους και γενικότερα πληροφορίες που:

- προπαγανδίζουν την επιθετική συμπεριφορά, το μίσος και το ρατσισμό
- προωθούν τα ναρκωτικά, το αλκοόλ και τα τυχερά παιχνίδια
- περιέχουν πορνογραφικό περιεχόμενο
- αναφέρονται σε παραβιάσεις ασφάλειας διαφόρων συστημάτων
- αφορούν στην παράνομη διανομή προγραμμάτων
- Περιέχουν υλικό - προϊόν πνευματικής δημιουργίας που προστατεύεται
- αφορούν σε υλικό με διαφημιστικά banners

- ❑ Φροντίστε να ενημερωθείτε για τα οφέλη και τους κινδύνους του Διαδικτύου.
- ❑ Αντιμετωπίστε το Διαδίκτυο ως ένα σύγχρονο αγαθό με πολλές θετικές πτυχές και σαφώς λιγότερες αρνητικές.
- ❑ Δείξτε στους μαθητές σας πως να χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο με ασφάλεια. Συζητήστε μαζί τους για τους πιθανούς κινδύνους που υπάρχουν.
- ❑ **Μάθετε** στους μαθητές σας:
 - Να αποφεύγουν να δίνουν ποτέ προσωπικά τους στοιχεία και πληροφορίες σε αγνώστους στο Διαδίκτυο.
 - Να αποφεύγουν να αποκαλύπτουν τους κωδικούς πρόσβασης που χρησιμοποιούν.
 - Να είναι επιφυλακτικά ως προς την αποδοχή όσων διαβάζουν στο Διαδίκτυο ή αυτών που τους λένε οι άλλοι χρήστες του, πριν το υποβάλουν στην κρίση τους.
 - Να απορρίπτουν ύποπτα ή δελεαστικά μηνύματα. Εξηγήστε τους πως αν λάβουν τέτοια μηνύματα ή μηνύματα που αδυνατούν να κατανοήσουν, δεν ευθύνονται αυτά και ότι θα πρέπει να σας ενημερώσουν.
- ❑ Αναφέρετε άμεσα τέτοια κρούσματα στο Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο.

- ❑ Μάθετε στους μαθητές σας να μην διακινούν πληροφορίες που:
 - προπαγανδίζουν την επιθετική συμπεριφορά, το μίσος και το ρατσισμό
 - προωθούν τα ναρκωτικά, το αλκοόλ και τα τυχερά παιχνίδια
 - περιέχουν πορνογραφικό περιεχόμενο
 - αναφέρονται σε παραβιάσεις ασφάλειας διαφόρων συστημάτων
 - αφορούν στην παράνομη διανομή προγραμμάτων
 - περιέχουν προϊόν πνευματικής δημιουργίας, που προστατεύεται
 - αφορούν σε υλικό με διαφημιστικά banners
- ❑ Προσπαθήστε να δημιουργήσετε ένα **σχολικό συμβόλαιο** για τη χρήση του Διαδικτύου στο σχολείο και στο μάθημα.
- ❑ Επιβλέπετε τους μαθητές σας κατά την πλοήγησή τους στο Διαδίκτυο και προβείτε σε συστάσεις αν χρειαστεί.
- ❑ Δημιουργήστε μία λίστα με **προτεινόμενους δικτυακούς τόπους** που προάγουν το γνωστικό και πνευματικό επίπεδο των μαθητών και που αναδεικνύουν τις ανθρώπινες αξίες.
- ❑ Συστρατευτείτε στην καταπολέμηση του παράνομου περιεχομένου στο Διαδίκτυο καταγγέλλοντας τέτοιες ιστοσελίδες στην Ελληνική Γραμμή Αναφοράς Παράνομου Περιεχομένου στο Διαδίκτυο (www.safeline.gr).

- ❑ Φροντίστε να ενημερωθείτε για το Διαδίκτυο.
- ❑ Αντιμετωπίστε το Διαδίκτυο ως ένα σύγχρονο αγαθό με πολλές θετικές πτυχές και σαφώς λιγότερες αρνητικές.
- ❑ Δείξτε στα παιδιά σας πως να χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο με ασφάλεια. Συζητήστε μαζί τους για τους πιθανούς κινδύνους που υπάρχουν.
- ❑ Μάθετε στα παιδιά σας:
 - Να μην δίνουν ποτέ προσωπικά τους στοιχεία και πληροφορίες σε αγνώστους στο Διαδίκτυο.
 - Να μην αποκαλύπτουν τους κωδικούς πρόσβασης (password) που χρησιμοποιούν.
 - Να μην επιχειρούν συναλλαγές μέσω του Διαδικτύου για την αγορά προϊόντων και μην δίνουν στοιχεία που αφορούν πιστωτικές κάρτες.
 - Να είναι επιφυλακτικά ως προς την αποδοχή όσων διαβάζουν στο Διαδίκτυο ή αυτών που σας λένε οι άλλοι χρήστες του, πριν το υποβάλετε στην κρίση τους
 - Να μην απαντούν ποτέ σε πρόστυχα ή δελεαστικά μηνύματα. Εξηγήστε τους πως αν λάβουν τέτοια μηνύματα ή μηνύματα που δεν κατανοούν, δεν φταίνε αυτά και ότι θα πρέπει να σας ενημερώσουν.
- ❑ Αναφέρετε άμεσα τέτοια κρούσματα στον πάροχο υπηρεσιών Διαδικτύου (ISP) που χρησιμοποιείτε.

- ❑ Μάθετε στα παιδιά σας:
 - Να μην διακινούν δικτυακούς τόπους και γενικότερα πληροφορίες που:
 - προπαγανδίζουν την επιθετική συμπεριφορά, το μίσος και το ρατσισμό
 - προωθούν τα ναρκωτικά, το αλκοόλ και τα τυχερά παιχνίδια
 - περιέχουν πορνογραφικό περιεχόμενο
 - αναφέρονται σε παραβιάσεις ασφάλειας διαφόρων συστημάτων
 - αφορούν στην παράνομη διανομή προγραμμάτων
 - περιέχουν προϊόν πνευματικής δημιουργίας, που προστατεύεται
 - αφορούν σε υλικό με διαφημιστικά banners
 - Να ελέγχουν το περιεχόμενο των μηνυμάτων τους για την απομάκρυνση ιών που μπορεί να βλάψουν άλλους χρήστες.
- ❑ Προσπαθήστε να δημιουργήσετε μία οικογενειακή συμφωνία για τη χρήση του Διαδικτύου στο σπίτι.
- ❑ Τοποθετήστε τον υπολογιστή σε χώρο του σπιτιού με άμεση πρόσβαση από όλα τα μέλη της οικογένειας.

- ❑ Δημιουργήστε μία λίστα με προτεινόμενους δικτυακούς τόπους και παιδικές ιστοσελίδες.
- ❑ Να επιβλέπετε τα παιδιά, ιδιαίτερα τα μικρότερα, κατά τη σύνδεσή τους με το Διαδίκτυο και ειδικά κατά τις πρώτες προσπάθειές τους.
- ❑ Ελέγχετε τακτικά τις ιστοσελίδες που επισκέπτονται τα παιδιά μέσω των «Αγαπημένων» και του «Ιστορικού» του προγράμματος φυλλομετρητή (browser) που χρησιμοποιείτε.
- ❑ Ενημερωθείτε από τον πάροχο Διαδικτύου (ISP) που χρησιμοποιείτε για τις λύσεις γονικού ελέγχου (parental control) που προσφέρει.
- ❑ Εγκαταστήστε στον υπολογιστή του σπιτιού σας κάποιο ειδικό φίλτρο για τον έλεγχο του περιεχομένου του Διαδικτύου. Δείτε εδώ <http://internet-filter-review.toptenreviews.com> έναν ενδεικτικό κατάλογο.
- ❑ Συστρατευτείτε στην καταπολέμηση του παράνομου περιεχομένου στο Διαδίκτυο καταγγέλλοντας οποιαδήποτε ιστοσελίδα με παράνομο περιεχόμενο στην Ελληνική Γραμμή Αναφοράς Παράνομου Περιεχομένου στο Διαδίκτυο (www.safeline.gr).

- Ως ένα από τα μέτρα για την καταπολέμηση της πληροφορύπανσης στην Κορέα, μία εταιρία εισάγει το πρόγραμμα «Πράσινα Ψηφιακά Παιδιά» για να βοηθήσει τα παιδιά να κατανοήσουν τις πιθανές βλαβερές συνέπειες των ψηφιακών μέσων, και να τους διδάξει πρακτικές οδηγίες για την ασφάλεια και την ηθική στον κυβερνοχώρο με διαδραστικά ψηφιακά εκπαιδευτικά εργαλεία μεγιστοποιώντας τη μάθηση της αποτελεσματικότητας.
- Το πρόγραμμα απευθύνεται σε παιδιά κάτω των 13 ετών και περιλαμβάνει διαδραστικό ψηφιακό εκπαιδευτικό περιεχόμενο και εκστρατείες για οικογένειες.
- τελικός στόχος: προώθηση της πράσινης ψηφιακής περιβαλλοντικής συνείδησης όχι μόνο μεταξύ των οικογενειών με μικρά παιδιά, αλλά και το ευρύ κοινό. Το πρόγραμμα θα αναπτυχθεί περαιτέρω σε ψηφιακό περιεχόμενο στο Διαδίκτυο και στα κινητά.

Στην Ευρώπη, κατ' επέκταση στην Ελλάδα

- Τα κράτη μέλη οφείλουν έως το 2013, να έχουν εφαρμόσει πλήρως ανοικτές γραμμές επικοινωνίας για την καταγγελία προσβλητικού ή βλαβερού online περιεχομένου, να διοργανώσουν εκστρατείες ευαισθητοποίησης παιδιών για την **Ασφάλεια στο Διαδίκτυο** και να προσφέρουν διδασκαλία online ασφάλειας στα σχολεία, καθώς και να ενθαρρύνουν παρόχους online υπηρεσιών να εφαρμόζουν μέτρα **αυτορύθμισης** σχετικά με τη διαδικτυακή ασφάλεια των παιδιών [Ε.Ε. (2011)].
- Κλείνοντας, να τονίσουμε ότι η ευαισθητοποίηση περί της επιβλαβούς πλευράς του Διαδικτύου, είναι ζωτικής σημασίας, ιδίως μεταξύ των παιδιών, δεδομένου ότι η πρόληψη είναι πολύ λιγότερο δαπανηρή από την αντιμετώπιση. Πρέπει επίσης να βοηθήσουν όλες οι εμπλεκόμενες δομές στην οικοδόμηση μιας δημόσιας συναίνεσης για την **καταπολέμηση της πληροφορύπανσης**.

■ Πολιτείας	■ Γονέων
■ Σχολείων	■ Εταιρειών παροχής Διαδικτύου
■ Σχολικών δικτύων	■ Δημιουργών σελίδων περιεχομένου
■ Επισκεπτών Διαδικτύου	■ Δικαιοσύνης και αστυνομίας

... για την προσοχή σας!

Σας ευχόμαστε ΚΑΛΗ και **ΑΣΦΑΛΗ** ΠΛΟΗΓΗΣΗ !!!

- Για περισσότερες πληροφορίες, δείτε:

<http://internet-safety.sch.gr> και

<http://www.sch.gr>

Επικοινωνία: [internet-safety @ sch.gr](mailto:internet-safety@sch.gr)

τηλ. [801-11-801-81](tel:801-11-801-81)